

ERFBELASTING bij een wettelijke verdeling zonder testament

Nieuwsbrief juni 2017

Als de erfenis verdeeld wordt, krijgen alle erfgenamen hun erfdeel. Als de eerste ouder overlijdt gaan alle goederen in eigendom naar de langstlevende. Het kind krijgt een vordering uit de nalatenschap gelijk aan zijn erfdeel. De vordering op de langstlevende ouder is pas opeisbaar bij diens overlijden. De langstlevende ouder heeft dan het voordeel van het genot van de goederen. Het kind heeft een nadeel want het kan niet over zijn geld beschikken. Voor de berekening van de erfbelasting wordt het erfdeel van de langstlevende met dit voordeel vermeerderd, en het erfdeel van de kinderen met dit zelfde bedrag vermindert. De waarde correctie van deze vordering c.q. schuld is afhankelijk van leeftijd van de langstlevende ouder en de afgesproken rente over de vordering van de kinderen. Zonder afspraak is de rente 6%. Er hoeft dan niet te worden omgerekend. Er is dan volgens de wet geen voordeel of nadeel.

In de aangifte inkomstenbelasting van de kinderen zijn de vorderingen niet zichtbaar. De langstlevende ouder neemt ook de schuld niet op bij zijn eigen aangifte inkomstenbelasting. Dit heet defiscalisatie. Soms is het wenselijk dat in bijzondere situatie de vordering van de kinderen eerder opeisbaar is, bijvoorbeeld bij hertrouwen van de langstlevende ouder. Dit moet in het testament zijn vastgelegd. De langstlevende ouder mag haar schuld wel eerder aflossen. Dit kan wenselijk zijn bij opname in een verzorgingshuis om de eigen bijdrage te verminderen. Voor het geval dat de ouder niet meer zelf kan beslissen is een volmacht ofwel levenstestament noodzakelijk.

VOORBEELD

Uitgangssituatie

Erik(72) en Evelien(65) zijn gehuwd in gemeenschap van goederen. Er zijn 3 kinderen. Erik overlijdt in 2016. Er is geen testament. Er is een eigen woning met WOZ-waarde 2016 (peildatum 1-1-2015) van € 350.000 en WOZ 2017 (peildatum 1-1-2016) van € 365.000. Er zijn bij overlijden (hypotheek)schulden van € 100.000. Een banksaldo van € 10.000. De waarde van auto en inboedel is € 20.000.

Vermogensopstelling / boedel opstelling

Woning (laagste WOZ-waarden)	€ 350.000
(Hypotheek)schulden	-/€ 100.000
Banksaldo	€ 10.000
Auto en inboedel	€ 20.000
Totale vermogen gemeenschap	€ 280.000

De wettelijke verdeling

Van het totale gemeenschapsvermogen is bij gemeenschap van goederen € 140.000 van Evelien. Zij en elk van de 3 kinderen hebben recht op 1/4 erfdeel van € 140.000 van het vermogen van Erik of te wel € 35.000 per erfgenaam. De Evelien heeft voor de erfbelasting een vrijstelling (2016) van € 636.180. Hoe in dit voorbeeld de verdeling ook is, Evelien is geen erfbelasting verschuldigd. De kinderen hebben elk een vrijstelling (2016) van € 20.148. In dit voorbeeld moeten zij dus elk 10% over het meerdere aan erfbelasting betalen. Dit is 10% van € 35.000 min de vrijstelling van € 20.148. Dit is € 1.485 per kind. Totaal te betalen erfbelasting 3 x € 1.485 = € 4.455. Evelien moet dit betalen. Dit kan minder wenselijk zijn, aangezien het banksaldo daartoe nauwelijks toereikend is. Er moet ook een buffer blijven en bij een overlijden zijn er altijd extra uitgaven, terwijl toekomstige inkomens veelal lager uitvallen. Beide kinderen krijgen een vordering op Evelien van € 35.000 minus € 1.485.

Rente schuld aan kinderen

De rente op deze schuld van Evelien aan de kinderen is bij de wettelijke verdeling zonder testament 6%. Binnen 8 maanden na overlijden kunnen de erfgenamen andere afspraken maken. Ook indien in het testament het rentepercentage is vastgelegd kunnen erfgenamen binnen deze termijn een afwijkend percentage vaststellen. Een samengestelde rente hoger dan 6% wordt afgestraft met schenkbelasting.

Als de langstlevende ouder nog relatief jong is, is op lange termijn veelal een hoge rente gunstig. Zijn er onvoldoende geldmiddelen om de erfbelasting bij eerste overlijden te voldoen is door het verlagen van de rente het bij eerste overlijden verschuldigde erfbelastingbedrag te verminderen. In bovenstaand voorbeeld erft elk kind € 35.000. Indien de rente wordt teruggebracht naar 0% wordt de vordering van beide kinderen op Evelien (tussen 65 tot 70 jaar) voor de erfbelasting gewaardeerd op 52% dit is € 18.200. Dit is lager dan de vrijstelling. Er hoeft geen erfbelasting te worden betaald, maar de vrijstelling is niet volledig benut. Kiezen we voor 1% rente dan wordt de vordering van € 35.000 gewaardeerd 60% dit is € 21.000. Er is dan per kind € 85 erfbelasting verschuldigd. De vrijstelling is volledig gebruikt en bij overlijden van Evelien is nog enig voordeel, zij het minder dan met 6% samengestelde rente.

Samenvatting

Zoals u ziet: alles staat en valt in uw eigen situatie met de keuzes die u wenst te maken. De keus om de belastingheffing geheel door te schuiven naar de nalatenschap van de langstlevende of de aangifte bij eerste overlijden en later overlijden van overblijvende partner tezamen te optimaliseren, is daarbij een persoonlijke keus voor u. Deze keus wordt makkelijker als u op de hoogte wordt gebracht van de te verwachten aanslagen voor de erfbelasting. Niet voor een gemiddeld gezin in Nederland, maar specifiek voor uw eigen gezinssituatie. Een persoonlijk onderwerp vraagt om een persoonlijk gesprek. Daarvoor bent u van harte welkom. De belangen kunnen groot zijn zeker als tussen het overlijden van beide ouders een lange periode zit. Een schuld aan de kinderen van € 100.000 groeit met 6% samengestelde rente in 25 jaar aan tot meer dan €400.000 en in 35 jaar zelfs tot € 725.000. Over de vordering van de kinderen inclusief bijgeschreven rente hoeven de kinderen bij overlijden van de langstlevende ouder geen erfbelasting meer te betalen. Het is op dat moment al vermogen van de kinderen. Ook al staat het niet in hun aangifte inkomstenbelasting. Het goed vastleggen van de verdeling en rente bij eerste overlijden is daarom een must. Bewaar deze stukken dan ook bij uw testament, levenstestament, Persoonlijk LevensDossier en overige belangrijke documenten. Dit kan bijvoorbeeld in een digitale kluis. Ik kan u als erkend nalatenschapscoach en financieel deskundige over al deze facetten adviseren.

Met een passend testament zijn er veel meer mogelijkheden om het vermogen te sturen en te besparen op erfbelasting. Ook daarbij kan ik u adviseren.

Wanneer aangiften erfbelasting doen?

Ook als u geen testament hebt kunt u van de wettelijke verdeling afwijken. U moet daarvoor dan wel binnen 3 maanden na overlijden naar uw notaris om dit vast te leggen. Maakt u hiervan geen gebruik dan is de wettelijke verdeling van toepassing. Na ongeveer 5 tot 6 maanden na overlijden krijgt u van de belastingdienst bericht over het doen van aangifte. Binnen 8 maanden na overlijden moet u aangifte erfbelasting doen. Op verzoek wordt zonder opgaaf van reden 5 maanden uitstel verleend. Over het te betalen bedrag aan erfbelasting wordt vanaf 8 maanden na overlijden 4% rente berekend. De belastingrente kunt u voorkomen door tijdig (ongeveer 5 maanden na overlijden) om een voorlopige aanslag te verzoeken. De betaling hiervan moet dan geschieden uiterlijk 8 maanden na overlijden. Houd met de renteperiode rekening met het feit dat er 3 weken verstrijkt tussen het doen van de aangifte, het opleggen van de aanslag en de uiterlijke termijn van

betaling van deze aanslag 6 weken is. De uiterste betaaldatum is bepalend voor de rente periode.

TIP: Leg de berekeningen, de verdeling van de boedel en renteaftspraken goed vast en bewaar deze bij de aangifte erfbelasting. Bij het overlijden van de langstlevende ouder maar ook bij eerdere uitbetaling van dit erfdeel kan dit veel voordeel opleveren.

TIP: Zorg dat u een testament heeft. Neem hierin in ieder geval het volgende op: degene die de beheer en verdeling van uw boedel uitvoert (executeur en afwikkelingsbewindvoerder), afspraken omtrent rente en opeisbaarheid over- c.q. onder-bedeling, mogelijk-heden om van wettelijke verdeling af te wijken, twee-trapsmaking, legaat (toekomstige) kleinkinderen, enz.

TIP: Zorg voor een Levenstestament en Persoonlijk Levens Dossier. In uw Levenstestament of volmacht kunt u alles regelen tijdens uw leven voor het geval dat u dat zelf niet meer kunt. Hierin kunt u ook een medische volmacht opnemen. Het Persoonlijk Levens- Dossier geeft een brede informatie over u zelf, uw familie, uw vermogen en uw wensen als u dat zelf niet meer kunt bepalen. Dit is onmisbaar document zowel tijdens het leven als bij overlijden. Het geeft uw dierbare duidelijkheid. Bij iedere levensfase is het van belang deze te actualiseren. Dit kan zijn bij huwelijk, wijzigen huwelijkse voorwaarden, aankoop woning, starten eigen bedrijf, geboorte kinderen, grote vermogens mutaties, scheiden, overlijden ouders, schenken aan kinderen, wijzigen testament, enz. Uw Persoonlijk LevensDossier kunt u zelf actueel houden.

TIP: Ga voor u zich een deel van de boedel toe-eigent na of de boedel een positief vermogen heeft. Als u vermoedt dat er dat er mogelijk tegenvallers boven water komen of onduidelijk is dat het vermogen positief is kunt u de erfenis beter fiduciair aanvaarden. Als u al een deel van de boedel hebt toegeëigend is het te laat.

TIP: Als in ons voorbeeld Evelien niet in de eigen woning wil blijven wonen en een van de kinderen daar wil wonen kan de overdracht van de woning naar een van de kinderen plaatsvinden zonder overdrachtsbelasting. Een besparing van € 7.000. U moet dan afwijken van de wettelijke verdeling. Als dit niet in het testament van Erik is geregeld moet dit voor het verstrijken van de 3 maandstermijn notarieel zijn vastgelegd.

Nadere informatie: bel 06 512 88 667 of
mail: adri@vanbergeijk.nl of zie www.vanbergeijk.nl